

Ernst Burgstaller, Das Fragewerk zu den volkskundlichen Karten. Durchführungsbericht zum ersten Fragebogen von —. Linz 1952. Str. 63 + 6 priloge.

»Institut für Landeskunde von Oberösterreich« v Linzu, ki je spis izdal, pripravlja »Oberösterreichischer Heimatatlas«. V prvem delu »Das Fragewerk« seznanja avtor z metodo, raziskavanimi kraji, uspehi prve vprašalne pole, z načinom dela, s sodelavci in njih viri. Po vzoru nemškega, holandskega in švedskega etnografskega atlasa so razposlali v izbrane kraje vprašalne pole. Vprašanja zadevajo razna področja etnografije, ki so primerna za uspešen kartografski prikaz. Prva pola obsega pet vprašalnih skupin: majniški običaji, žetveni običaji, kresovi v letnih običajih, objezdi, vihar in »Elementefuttern«. Vprašanja so obširno sestavljena in se ozirajo tudi na sociološko in zgodovinsko ozadje.

Razumevanje šolskih oblasti je omogočilo, da so vključili v delo vseh 522 krajev s šolo. Odgovorilo je 96,36 %. Kakovost odgovorov je nepričakovano dobra. Učitelji so osnovni sodelavci. Med 37 ostalimi sodelavci je 16 kmetov in več obrtnikov. Njih delo ne zaostaja za poročili učiteljev. V mnogih krajih so se sestavile delovne skupnosti obveščevalcev, ki so dajali podatke.

V drugem delu »Das Kartenwerk« poroča pisec o tehnični sestavi in izdelavi atlanta. Izhodišče je osnovna karta, risana v merilu 1 : 1.000.000. Na prozornem papirju je natisnjena karta krajev, iz katerih so podatki. Sledijo stvarne karte z znanstvenim gradivom, združeno s komentarjem.

Spisu je priloženih 6 kart, ki ponazarjajo nekatere običaje in zbiranje gradiva.

Vilko Novak

Rudolf Heckl, Oberösterreichische Baufibel. Die Grundformen des ländlichen Bauens. Otto Müller Verlag, Salzburg 1949, str. 268.

Avstrijski arhitekt Rudolf Heckl obravnava v svojem delu, »gornjeavstrijskem stavbnem abecedniku«, osnovne oblike grajenja na podeželju. V prvem poglavju razvije nekaj osnovnih misli o domovini, hiši in o pokrajinskem redu stavbnih oblik, nato pa pregleda stavbe v mestni okolici, kjer pa ugotavlja zmešnjavo in enoličnost (uniformo). V drugem poglavju razpravlja o značilnostih hiše in pokrajine, v zvezi s tem pa o raznih stavbnih nalogah na podeželju. V tretjem poglavju daje primeren pregled gornjeavstrijskih pokrajin in njihovih hiš, zadnje četrto poglavje pa se nanaša na gradnjo in posameznosti domače hiše.

Arhitekt Heckl se v svojem stavbnem abecedniku prizadeva, pokazati pravo pot današnji stavbarski dejavnosti na podeželju. Pri tem opozarja na zgodovinske osnove pokrajinskih stavbnih oblik in na njihov razvoj, obenem pa pokaže na potrebe po prostem razvoju bodoče stavbne dejavnosti na podeželju ob vzorih domačega grajenja. V povezavi stila pokrajine s tehničnim stilom časa vidi avtor pravo rešitev v prihodnosti. Po njegovi sodbi bo le s tako rešitvijo mogoče ohraniti svojevrstnost domače pokrajine.

Hecklova knjiga je važna za arhitekta, stavbenika, gradbene oblasti, skratka za vse, ki imajo opraviti z novimi gradnjami na podeželju; med drugim jo bo s pridom uporabljal tudi spomeniški konservator pri reševanju vprašanj domačijskega varstva in varstva nepremičnih etnografskih spomenikov.

Poudarjamo posnemanja vredno dejstvo, da je izdajo tega dela podprla gornjeavstrijska deželna vlada, deželni stavbni direktor ing. Sighartner pa je delo pospremil v avstrijsko javnost s primernim uvodom z naslovom »Smisel in naloge stavbnega abecednika«. Knjiga je opremljena s številnim zelo po-
učnim slikovnim gradivom.

Boris Orel